

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля

Національного університету цивільного захисту України

Факультет цивільного захисту

Кафедра організації заходів цивільного захисту

Методичні вказівки та завдання

до виконання контрольної роботи

з дисципліни «Професійна безпека та здоров'я»

підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр

у галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 263 «Цивільна безпека»,

спеціалізація – Охорона праці (термін навчання 4,6 р.)

(для слухачів відділення заочного навчання)

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Професійна безпека та здоров'я» для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 263 «Цивільна безпека» (спеціалізація – охорона праці).
Укладач: проф. Алексєєв А.Г. – Черкаси, ЧПБ ім. Героїв Чорнобиля
НУЦЗ України, 2023.

Схвалено на засіданні кафедри організації заходів цивільного захисту,
протокол № 1 від 28.08.2023

Загальні вимоги до виконання контрольної роботи

Контрольна робота є самостійним видом роботи здобувача, що передбачений навчальним планом вивчення курсу «Професійна безпека та здоров'я». Контрольна робота складається з трьох теоретичних питань. Контрольна робота оцінюється: «зарахована», «не зарахована».

У разі незарахування контрольної роботи вказуються причини цього. Контрольна робота може бути не зарахована у випадках, коли виконано не той варіант контрольної роботи, не виконано або не вірно виконано одне із завдань; Отримавши незараховану контрольну роботу, здобувач зобов'язаний уважно ознайомитися із зауваженнями і внести в роботу відповідні зміни та доповнення, усунути вказані недоліки. На обкладинці допрацьованої роботи необхідно вказати «Повторно» і направити її до відділення заочного навчання.

Здобувачі, які несвоєчасно направили контрольну роботу без поважних причин, на складання заліку (іспиту) не допускаються. Контрольну роботу оформлюють на аркушах формату А4 (210 × 297 мм), виконують рукописним або машинописним способом на одному боці аркуша білого паперу. При машинописному виконанні контрольну роботу друкують через півтора інтервали, з розрахунку не більш 30 рядків на сторінці за умов рівномірного її заповнення та висотою літер і цифр не менш, ніж 1,8 мм. (кегель 14). Текст слід друкувати, витримуючи параметри сторінок: верхній, нижній береги – не менш 20 мм, лівий – 30 мм, правий – 15 мм. Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти. На обкладинці необхідно вказати назву навчального закладу, предмету, що вивчається, номер залікової книжки, прізвище, ім'я та по батькові.

Під час виконання роботи потрібно спочатку записати питання, а потім дати на нього відповідь. Відповіді повинні бути конкретні, написані державною мовою, акуратно оформлені. В тексті контрольної роботи обов'язкове посилання на використані літературні джерела, перелік яких наводиться у списку літератури. Посилання в тексті на джерела потрібно розташовувати у квадратних дужках, порядковий номер джерела зазначається згідно з списком літератури. У кінці роботи потрібно вказати перелік літератури, поставити дату і підпис. Виконана робота направляється на факультет заочного навчання на перевірку в строк, який вказаний у графіку виконання контрольних робіт.

Вибір варіанта контрольної роботи

Номери варіантів контрольних питань визначаються за двома останніми цифрами шифру залікової книжки здобувача. Перелік номерів

контрольних питань, на які необхідно дати письмові відповіді наведено в табл.1. Наприклад, номер шифру залікової книжки – 013, за таблицею визначаємо номери питань: 7, 30, 53.

Таблиця 1

Вибір варіанта контрольної роботи

Передостання цифра шифру	Остання цифра шифру									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
0	2	51	15	69	3	47	66	19	67	32
	25	74	38	22	26	70	9	42	10	55
	48	17	61	45	49	13	32	65	33	68
1	65	29	55	7	36	2	5	57	13	75
	8	52	38	30	59	33	28	40	36	18
	31	75	21	53	2	48	51	23	59	41
2	50	6	71	26	62	52	18	27	71	48
	73	29	14	49	5	75	49	50	22	71
	16	52	37	72	28	18	64	73	37	14
3	25	58	4	42	64	4	20	53	16	68
	48	1	35	65	7	27	43	36	39	11
	71	24	50	8	30	50	66	19	62	34
4	9	41	14	61	1	59	22	56	39	30
	40	64	37	12	24	2	45	7	62	61
	55	7	60	27	47	25	68	22	5	46
5	21	58	35	38	49	63	54	10	74	60
	44	21	58	61	72	6	37	33	17	3
	67	44	1	4	15	29	20	56	40	26
6	37	44	8	69	28	43	23	10	7	30
	60	75	31	20	51	66	46	41	38	53
	3	10	54	35	74	9	69	56	53	16
7	61	70	17	72	18	9	69	46	24	57
	4	13	40	15	49	32	12	69	47	20
	27	26	63	38	64	55	35	12	70	43
8	21	11	70	44	10	45	40	54	12	37
	52	34	21	67	23	68	63	5	35	68
	67	57	36	10	46	11	6	20	58	3
9	33	36	34	74	18	62	56	73	6	31
	56	19	57	35	41	23	49	16	37	54
	49	42	10	50	64	38	22	39	52	67

Теоретичні питання для виконання контрольної роботи

1. Поняття безпека
2. Номенклатура можливих небезпек
3. Системи класифікації небезпек
4. Техногенні джерела небезпеки
5. Комбіновані джерела небезпек
6. Професійна захворюваність та професійний травматизм
7. Шкідливі та небезпечні фактори
8. Класифікація небезпек за характером та природою

9. Джерела небезпек на виробництві
10. Виникнення небезпечної ситуації
11. Вимірювання рівня ризиків
12. Поняття ризик та його оцінка
13. Індивідуальний ризик
14. Соціальний ризик
15. Залежність частоти реалізації небезпеки від її масштабу
16. Поняття припустимого рівню ризику
17. Індивідуальний припустимий рівень ризику
18. Критерій припустимості ризику
19. Концепція допустимого ризику
20. Схема визначення величини допустимого ризику
21. Величини припустимого рівню ризику
22. Управління ризиком.
23. Ризик-аналіз нещасних випадків
24. Модель управління ризиками нещасних випадків
25. Алгоритм управління ризиками
26. Реагування на ризики нещасних випадків
27. Алгоритм дій, у процесі реагування на ризики
28. Контрольні дій при реалізації плану управління ризиками
29. Методики вивчення ризику.
30. Дерево рішень для аналізу небезпек
31. Якісна оцінка потенційних наслідків небезпечного стану
32. Аналіз дерева відмов
33. Аналіз наслідків небезпек.
34. Аналіз видів відмовлень і наслідків
35. Аналіз критичності наслідків небезпек
36. Нещасні випадки, професійні захворювання (отруєння) пов'язані з виробництвом.
37. Методи аналізу виробничого травматизму та професійних захворювань
38. Статистичний метод аналізу виробничого травматизму
39. Різновиди статистичного аналізу травматизму
40. Груповий та топографічний методи статистичного аналізу травматизму
41. Монографічний та економічний методи аналізу травматизму.
42. Методи моделювання та інші методи аналізу безпеки праці
43. Прогнозування травматизму
44. Методи прогнозування помилок людини
45. Надійність людини в системі "людина - машина - виробниче середовище"
46. Метод дерева несправностей при аналізі складних систем

47. Гігієнічна оцінка умов та характеру праці на робочих місцях
48. Фактори трудового процесу
49. Напруженість праці
50. Гігієнічні критерії оцінки умов праці. Класи умов праці
51. Особливо шкідливі умови праці та особливий характер праці
52. Загальна гігієнічна оцінка умов праці
53. Гігієнічна оцінка умов праці
54. Поняття Людина - оператор
55. Рівень складності Системи людина-техніка-середовище
56. Автоматичні, автоматизовані і неавтоматизовані системи
57. Управління Системою людина-техніка-середовище
58. Опишіть загальну схему системи управління об'єктом
59. Структурна схема управління об'єктом
60. Основні етапи в діяльності оператора людина-техніка-середовище
61. Психічні процеси - підґрунтя діяльності оператора
62. Особливості видів операторської праці
63. Швидкість реакції людини
64. Співвідношення надходження й обробки інформації
65. Органи чуття
66. Кількісні характеристики аналізаторів
67. Диференціальний поріг розрізнення
68. Основний психофізіологічний закон Вебера-Фехнера
69. Часовий та просторовий поріг чутливості
70. Характеристики зорового аналізатора
71. Інформаційні характеристики зорового аналізатора
72. Просторові характеристики зорового аналізатора
73. Поле зору та обсяг сприймання
74. Часові характеристики зорового аналізатора
75. Тривалість інерції відчуття зорового аналізатора
76. Критична частота мерехтіння зорового аналізатора
77. Час адаптації зорового аналізатора
78. Характеристики слухового аналізатора
79. Основні характеристики звукових коливань
80. Психофізіологічні основи діяльності оператора

Рекомендована література

Базова

1. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.]; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків : НТУ “ХПІ”, 2018. – 553 с.
2. Яремко З.М. Безпека життєдіяльності : короткий виклад та засоби контролю знань. Навчальний посібник / Яремко З.М., Муць І.Р., Галаджун Я.В. – Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 267 с.
3. Охорона праці [З.М. Яремко, С.В. Тимошук, С.В. Писаревська та ін.]; за ред. З.М. Яремка. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 430 с.
4. Запорожець О.І. Безпека життєдіяльності / О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – 448 с.
5. Васійчук В.О. Основи цивільного захисту. Навчальний посібник / В.О. Васійчук, В.Є. Гончарук, С.І. Качан, С.М. Мохняк. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 384 с.
6. Кіт Л. Я. Основи рятування і збереження життя людини у невідкладному стані. Навчально-методичний посібник / Л.Я. Кіт, Н.В. Наливайко. – Львів : Друк на потребу, 2017. – 135 с.

Допоміжна

1. Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. / Желібо Є.П., Заверуха Н.М., Зацарний В.В.; за ред. Є.П. Желібо. – Київ : Каравела, 2008. – 344 с.
2. Мохняк С.М. Безпека життєдіяльності. Навчальний посібник. / Мохняк С.М., Дацько О.С., Козій О.І. та ін. – Львів : Видав. Львівської політехніки, 2009. – 264 с.
3. Петрук М.П. Безпека життєдіяльності / М.П. Петрук, Х.Я. Гіщак, Н.М. Карп'як та ін. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011.– 224 с.
4. Яремко З.М. Навчальна програма та практикум з безпеки життєдіяльності. Яремко З.М., Галаджун Я.В., Муць І.Р. та ін.– Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 102 с.
5. Бикова О.В. Основи цивільного захисту: Навчальний посібник; за заг. ред. канд. іст. наук М.В. Болотських / О.В. Бикова, О.Ч. Болієв, Д.М. Деревинський та ін. – Київ : МНС України, Ун-тет цивільного захисту України, Ін-тут держ. упр. у сфері цивільного захисту, 2008. – 223 с.
6. Правила безпеки під час війни. МНС України, Unicef. Url: <https://www.unicef.org/ukraine/media/18761/file/teenagers-safety-war-rules.pdf>

Інформаційні ресурси

1. Сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Сайт ради національної безпеки і оборони України:
<http://www.rainbow.gov.ua>.
4. Сайт Міністерства охорони здоров'я України: <http://www.moz.gov.ua>.
5. Сайт Міністерства екології та природних ресурсів України:
<http://www.menr.gov.ua>.
6. Сайт Державної служби України з питань праці: <http://www.dsp.gov.ua>.
7. Сайт Фонду соціального страхування України: <http://www.fssu.gov.ua>.
8. Сайт Міжнародної організації цивільної оборони <http://www.icdo.org>.
9. Сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста <http://www.icrc.org>.
10. Сайт Товариства Червоного Хреста України
<http://www.redcross.org.ua>.
11. Сайт Північноатлантичного альянсу (НАТО): <http://www.nato.int>.